

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 517

van **GUY D'HAESELEER**

datum: 20 juni 2023

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Sociale woonactoren - Structurele fraude met overheidsgeld

Tijdens de plenaire zitting van 14 juni 2023 werd al uitvoerig gedebatteerd over de structurele fraude met overheidsgeld van twee directeurs van een sociaal verhuurkantoor (SVK) enerzijds en een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) anderzijds, beiden uit de Denderstreek. De fraude bij SVK Zuid-Oost-Vlaanderen en SHM Denderstreek kwam aan het licht na geruchten die met het kabinet van de minister gedeeld werden en de minister dit meldde aan de afdeling Toezicht. Dat dit jarenlang is kunnen gebeuren onder het toezicht van een raad van bestuur en er ook niets opgemerkt werd bij Globale Onderzoeken, maakt dat er dringend werk aan de winkel is voor het controleren van de financiële middelen waarover sociale woonactoren beschikken.

Bij een specifiek onderzoek naar de taalkennisvereiste bij sociale woonactoren, is eerder ook al gebleken dat dit niet opgevolgd werd of dat er zelfs geen procedure beschikbaar was. Deze opdracht heeft toen een positief effect gehad naar de opvolging van de taalkennisvereiste. Daaruit bleek eens te meer: "vertrouwen is goed, controle is beter."

1. Zijn er in het verleden nog dergelijke onderzoeken naar directeurs of andere personeelsleden van een sociale woonactor geweest? Over welke onderzoeken ging hett en wat was de aanleiding voor deze onderzoeken?
2. Bij Globale Onderzoeken (globo's) van de afdeling Toezicht is er ook een luik over de financiële gezondheid van een sociale woonactor.

Kan de minister uitleg verschaffen waarom die fraude tussen de mazen van het net gleed bij deze onderzoeken? Zal er een aanpassing in de procedures van de globo's komen om dat te verhinderen in de toekomst?

3. Zal de minister opdracht geven aan een toezichthouder om bij de sociale woonactoren de besteding van overheidsgeld ten gronde te onderzoeken? Dat zonder de hele sector te culpabiliseren.
4. Welke initiatieven of structurele maatregelen zal de minister nemen om dergelijke fraudegevallen te vermijden?

ANTWOORD

op vraag nr. 517 van 20 juni 2023

van **GUY D'HAESELEER**

1. Onderzoeken inzake doelmatige aanwending van middelen maken standaard onderdeel uit van globale onderzoeken die periodiek worden uitgevoerd bij de sociale woonactoren.
2. De toetsing die gebeurt in de globale onderzoeken om de financiële gezondheid in beeld te brengen bevat geen fraude-onderzoek, maar is toegespitst op de interne boekhoudkundige coherentie en de analyse van de cijfers uit de gedetailleerde rapportering en financiële planning in verhouding tot elkaar. De financiële gezondheid wordt in hoofdzaak gemeten aan de hand van de FiGI, wat een combinatie vormt van een tiental financiële kengetallen (zoals solvabiliteit) op basis waarvan o.a. ook geoordeeld wordt of een woonmaatschappij in financiële begeleidingscommissie komt.

Over de kwalificatie van de vaststellingen in het dossier Denderstreek kan ik me niet uitspreken, maar fraude verwijst over het algemeen naar het misleiden, bedriegen of opzettelijk oneerlijk handelen om persoonlijk gewin te behalen of anderen te benadelen. Het is een breed begrip dat verschillende vormen kan aannemen, maar het houdt in essentie in dat iemand opzettelijk onrechtmatig handelt om zichzelf of anderen te bevoordelen.

In de globale onderzoeken van Toezicht worden de interne controleprocedures beoordeeld en wordt op basis van steekproeven nagegaan of die interne controleprocedures goed worden toegepast. Wanneer de steekproeven geen onregelmatigheden aan het licht brengen, wordt in principe geen verder onderzoek gedaan. Frauderen gebeurt per definitie verdoken, waardoor het moeilijk detecteerbaar is.

Desalniettemin zullen meerdere initiatieven genomen worden. Zo zal de financiële rapportering geoptimaliseerd worden om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld uitgaven met betrekking tot representatiekosten meer gedetailleerd en nauwgezet kunnen gemonitord worden.

Tot slot zal ook de vorming van de woonmaatschappijen net leiden tot meer bestuurskracht en tot meer geprofessionaliseerde actoren, ook in de dagelijkse leiding. Bij de nieuwe woonmaatschappijen zal de afdeling Toezicht strikt waken over de grondige uitbouw van een degelijk systeem van interne controle met aangescherpte procedures waarmee de verschillende besturen aan de slag moeten gaan.

3. Zoals gezegd maakt het onderzoek doelmatige aanwending van middelen standaard onderdeel uit van de globale onderzoeken. De aanpak van deze onderzoeken zal wel verfijnd worden mede in het licht van de vaststellingen in het dossier Denderstreek.
4. Zie het antwoord op vraag 2.